

Centrum sociálnych služieb – BYSTRICĀN, n.o  
Zakvášov 1935/453, Považská Bystrica

# Výročná správa rok 2022

## Obsah

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Základné údaje o organizácii .....                                       | 3  |
| 2. Orgány neziskovej organizácie CSS – BYSTRICAN n.o. ....                  | 3  |
| 3. Druh všeobecne prospešných služieb .....                                 | 3  |
| 4. Prehľad činností vykonávaných v kalendárnom roku.....                    | 4  |
| a) Úsek zdravotnícky.....                                                   | 4  |
| b) Úsek sociálny.....                                                       | 5  |
| c) Úsek prevádzky .....                                                     | 9  |
| d) Úsek kuchyne .....                                                       | 9  |
| 5. Ročná účtovná závierka a zhodnotenie jej základných údajov .....         | 9  |
| 6. Prehľad o peňažných príjmoch a nákladoch .....                           | 9  |
| 7. Zmeny v zložení orgánov neziskovej organizácie CSS – BYSTRICAN n.o. .... | 10 |

Nezisková organizácia „Centrum sociálnych služieb – BYSTRICAN n.o. (ďalej CSS – BYSTRICAN n.o.) – je samostatným právny subjektom. Nezisková organizácia vznikla 1.6.2022 z iniciatívy zakladajúcich členov poskytovať sociálnu pomoc a humanitárnu starostlivosť pri riešení problémov človeka, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou samotného procesu starnutia.

Jej základným poslaním je odborné zabezpečovanie kvalitných opatrovateľských služieb pre seniorov. Odborné znalosti nášho opatrovateľského, ale i ostatného personálu sú pravidelne dopĺňané o nové informácie a trendy vzdelávaním na opakovaných seminároch a školeniach. Neoddeliteľnou súčasťou je úzka spolupráca s rodinou, hlavne pri vstupe nových prijímateľov sociálnej služby do nášho zariadenia tak, aby prechod a adaptácia na nové prostredie boli plynulé a čo najkratšie.

Od svojho vzniku poskytujeme a budeme poskytovať všeobecne prospešné služby v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov v oblasti tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie duchovných a kultúrnych hodnôt formou organizovania kurzov, školení, seminárov a priebežného vzdelávania, sociálne poradenstvo a sociálnu rehabilitáciu.

Cieľom našej neziskovej organizácie je prispieť z zlepšeniu zdravotného stavu starých a chorých prijímateľov sociálnej služby, k rozvoju poznania týchto prijímateľov a ich rodín a k rozvoju sociálnej pomoci na území okresu Považská Bystrica.

## 1. Základné údaje o organizácii

|                                 |                                              |
|---------------------------------|----------------------------------------------|
| Názov neziskovej organizácie :  | Centrum sociálnych služieb – BYSTRICAN, n.o. |
| Skratka neziskovej organizácie: | CSS – BYSTRICAN, n.o.                        |
| Sídlo:                          | Zakvášov 1935/453, 017 07 Považská Bystrica  |
| Právna forma:                   | nezisková organizácia                        |
| IČO:                            | 54720010                                     |
| Číslo účtu:                     | SK93 7500 0000 0040 3113 9601                |

Našou filozofiou je: **Byť človeku človekom.**

Nezisková organizácia CSS – BYSTRICAN n. o., je neziskovou organizáciou, zapísanou v Registri neziskových organizácií, Okresný úrad Trenčín, registračné číslo OV VS/NO313-4/2022.

## 2. Orgány neziskovej organizácie CSS – BYSTRICAN n.o.

- **Správna rada** - je to najvyšší orgán CSS – BYSTRICAN n.o. a zodpovedá za hospodárenie s majetkom neziskovej organizácie. Členovia Správnej rady sú povinní vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami neziskovej organizácie a všetkých jej zakladateľov. Prvých členov Správnej rady vymenúva zakladateľ. Funkčné obdobie členov Správnej rady je 5 rokov, od dňa zvolenia.
- **Riaditeľ** – je štatutárny orgán, ktorého volí a odvoláva Správna rada. Riaditeľ zodpovedá za hospodárenie s majetkom neziskovej organizácie, vykonáva všetky právne úkony vyplývajúce z činnosti neziskovej organizácie, je oprávnený konať v mene neziskovej organizácie. Zúčastňuje sa na rokovaníach správnej rady s hlasom poradným.
- **Revízor** – je kontrolný orgán Správnej rady, ktorý dohliada na činnosť neziskovej organizácie. Revízor je oprávnený nahliadať do všetkých dokladov a záznamov týkajúcich sa činnosti neziskovej organizácie.

## 3. Druh všeobecne prospešných služieb

Nezisková organizácia s názvom Centrum sociálnych služieb - BYSTRICAN, n.o. poskytuje všeobecne prospešné služby v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov

### • poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť

a) poskytovanie sociálnych služieb:

- v špecializovanom zariadení
- v domove sociálnych služieb
- v útulku
- poradenská činnosť

- *organizovanie kurzov, školení, seminárov a priebežného vzdelávania*
- *sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia*
- *realizácia projektov (z grantových fondov)*

Uvedené služby sú poskytované v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, v priestoroch Centra sociálnych služieb - BYSTRICAN, na adrese: Zakvášov 1935/453, 017 07 Považská Bystrica.

#### **4. Prehľad činností vykonávaných v kalendárnom roku**

V tejto časti podávame informáciu činnosti podľa jednotlivých úsekov – zdravotnícky, sociálny, prevádzkový, úsek kuchyne.

##### **a) Úsek zdravotnícky**

Kvalita ošetrovateľskej starostlivosti o prijímateľov sociálnej starostlivosti je v našom zariadení sociálnych služieb komplexná, nepretržite 24 hodín. Zabezpečujeme ju prostredníctvom kvalifikovaných sestier a praktických sestier v koordinácii s obvodnými lekármi, lekármi špecialistami, ostatným personálom a v neposlednom rade i s rodinnými príslušníkmi.

Pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb využívame najnovšie poznatky a postupy z oblasti medicíny a psychiatrie. Pri starostlivosti o prijímateľov zamestnanci v maximálnej možnej miere využívajú svoje schopnosti a znalosti, zvyšujú kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Našou snahou je predovšetkým uspokojovanie bio-psycho-sociálnych potrieb každého jedného prijímateľa, so zameraním na posilnenie, prínavrátenie a zlepšenie zdravia v čo najvyššej možnej miere. Zdravotný úsek okrem opatrovateľskej a ošetrovateľskej starostlivosti zabezpečuje prostredníctvom zazmluvnených lekárov poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Lekársku starostlivosť výlučne zabezpečujú praktickí lekári a lekári špecialisti na základe „Dohody o zdravotnej starostlivosti“ medzi prijímateľom a lekárom.

Okrem odbornej lekárskej starostlivosti zariadenie spolupracuje s agentúrou domácej ošetrovateľskej starostlivosti (zabezpečuje napr. odber venóznej krvi na vyšetrenie, preváz aseptickú a septickú ranu, výmenu permanentného močového katétra a podobne), službu prijímateľom zabezpečujeme prostredníctvom:

- ✓ ADOS – SRDCE PU – PhDr. Oľga Kolenčíková, Ružová 1771/1, 020 01 Púchov,
- ✓ RADOS PB s.r.o. – Mgr. Eva Bubelová, Považské Podhradie 423, 017 04 Považská Bystrica.

Prijímateľom CSS – BYSTRICAN n.o. sme v roku 2022 zabezpečili:

- ✓ očkovanie proti vírusu Covid-19 intervenčným tímom (očkovanie 3.dávkou prebehlo 5.januára 2022. Bolo zaočkovaných 16 prijímateľov, ktorým sme následne zabezpečili zvýšenú pozornosť pri sledovaní fyziologických funkcií pred a po očkovaní kvôli možným nežiaducim účinkom),
- ✓ očkovanie proti chrípke (zrealizované v priebehu október 2022),
- ✓ vybavenie pomôcok cez zdravotnú poisťovňu (štvorkolky, chodítka, polohovateľné postele, antidekubitné pomôcky...),
- ✓ pravidelné testovanie prijímateľov v zariadení proti Covid-19,
- ✓ zvýšenú pozornosť, najmä u tých prijímateľov, ktorí odmietajú stravu (u daných prijímateľov sme monitorovali a zaznamenávali príjem a výdaj tekutín, príjem stravy),
- ✓ polohovanie v pravidelných intervaloch u imobilných prijímateľoch na zabránenie vzniku dekubitov,
- ✓ zvýšenú starostlivosť o prijímateľov v prvých dňoch pobytu v zariadení na zlepšenie adaptability,
- ✓ informovanosť rodinných príslušníkov o aktuálnom a zmenenom zdravotnom stave prijímateľa, o odporuzeniach lekára a následnej liečbe,
- ✓ bežné nákupy prijímateľom (potraviny a hygienické potreby, ktoré si z dôvodu prijatých opatrení nemohli sami zabezpečiť),
- ✓ nutričnú výživu, ktorá zabezpečuje potrebnú dennú dávku bielkovín.

Tu by sme radi upozornili, že od roku 2022 sme podávali nutrične kompletnú hyperkalorickú (1,5 kcal/ml) výživu Fresubin 2250 Complete s vysokým obsahom bielkovín 84 mg, vlákniny a rybím olejom (EPA+DHA) pre veľmi kachektických ľudí a ľudom hroziacim podvýživou. Nutričnú výživu sme podávali cez enterálnu pumpu do PEGu, čo zvýšilo komfort prijímateľov a zabezpečenie kontinuálneho podávania výživy.

Cieľom podávania nutričnej výživy je udržať alebo zlepšiť stav pacienta, chrániť telesné tkanivá aj funkčné zásoby plazmatických bielkovín a zabrániť deficitu makro a mikronutrientov.

Za rok 2022 sme rehabilitáciu vykonávali opakovane u 107 prijímateľov nášho zariadenia. Najväčším zastúpením je rehabilitácia po fraktúrach a úrazoch, po ktorých liečbu uskutočnilo 24 prijímateľov.

Ďalšie liečené diagnózy sú stavy po CMP (10), rôzne stupne imobilizačného syndrómu (14), viac druhov ochorenia chrbtice (11) a aj prijímatelia po amputáciách končatín (6) a iné. Cvičenie sa uskutočňuje u každého prijímateľa 2 až 3 krát týždenne, v závislosti od zdravotného stavu prijímateľa. Rehabilitácia sa uskutočňuje individuálne alebo skupinovo v priestoroch telocvične, na izbách a v rehabilitačnej miestnosti na prízemí. Týždenne v priemere zrehabilitujeme 64 prijímateľov.

## **b) Úsek sociálny**

V CSS – BYSTRICAN n.o. poskytujeme sociálne služby predovšetkým pre prijímateľov, ktorí trpia demenciou rôzneho typu etiológie a využívame pri práci s nimi prvky ergoterapie, muzikoterapie, biblioterapie, tréning pamäte, pohybovo-relaxačné cvičenia a prvky terapie

Snoezelen. V roku 2022 sme zriadili bielu miestnosť Snoezelen, ktorá spočíva vo vytvorení príjemných zmyslových zážitkov v atmosfére dôvery a uvoľnenia. V miestnosti Snoezelen sa využíva multifunkčná metóda, ktorá sa realizuje v obzvlášť príjemnom prostredí pomocou svetelných a zvukových prvkov, vôní a hudby, pričom jej cieľom je vyvolanie zmyslových pocitov. Cieľom tejto terapie nie je len uvoľnenie, ale i podporovanie osobnosti prijímateľa sociálnej služby, jeho emocionality, komunikácie, redukcia stresu a stereotypného správania, zvýšenie spontaneity, motivácie, iniciatívy a zlepšenie vzťahu medzi prijímateľom sociálnej služby a terapeutom. Pre prijímateľov sociálnej služby je veľmi dôležitý pravidelný denný režim. Ten sme sa snažili udržať vytvorením rozvrhu aktivít, aby si každý mohol vybrať to, k čomu inklinuje a čo ho zaujíma. Bežne v roku máme pre prijímateľov pripravené nasledujúce aktivity:

- inštruktorky sociálnej rehabilitácie formujú a prehlbujú praktické návyky a zručnosti prijímateľov sociálnej služby v závislosti od ich individuálnych možností a prostredie
- snažíme sa dosiahnuť pozitívne zmeny v oblasti rozvoja, sebaobsluhy, motoriky, komunikácii či pracovných zručnostiach,
- pre šikovné rúčky sú otvorené klubovne v oboch budovách, v ktorých vyrábajú krásne výrobky modernými i klasickými technikami - šitie, kresba, maľba, servítková technika, práca s prírodnými materiálmi, výroba mydielok, tematická výroba podľa ročného obdobia, výroba pohľadníc,
- obľúbenou aktivitou je cvičenie s overballmi na 3. poschodí DD2, cvičenie s octabandom,
- pre priaznivcov počítačov je prístupná počítačová miestnosť, kde si nezabudnú skontrolovať svoj facebook, mailovú schránku, pozrú ako dopadli výsledky vo futbale či v hokeji alebo si len tak rozširujú svoje poznatky o krajinách a štátoch pozeraním dokumentárnych videí na youtube. V tieto dni môžu zahrať i biliard a vyskúšať svoju presnú mušku v šípkach,
- nácvik piesní a básní na vystúpenia,
- príjemné počasie často využívame najmä na prechádzky po okolí, posedenie v altánku, prípadne na novej spevnenej ploche v areáli zariadenia,
- staráme sa o úpravu exteriéru zariadenia - zametanie, hrabanie lístia, starostlivosť o skalku,
- v letných mesiacoch s prijímateľmi navštevujeme okolité doliny s kostolíkmi,
- poobede si zas radi posedíme v obľúbenej „Babičkinej izbe“, kde si pri šálke kávy či čaju prečítajú knižku, zahrajú si spoločenské hry, zaspomínajú na staré časy, či vedú rozhovory na aktuálne témy,
- nezabúdame ani na duchovný život našich prijímateľov a možnosť prijatia sviatosti zmierenia, zúčastniť sa sv. omše alebo modlenia sv. ruženca v kaplnke zariadenia,
- obľúbené sú aj športovo - zábavné piatky, kde si prijímatelia „merajú“ sily v rôznych disciplínach, napr. kolky, šípky, biliard, hod loptou na cieľ a pod.,
- populárne sú aj vedomostné súťaže, hádanky, krížovky a pod.,
- jedenkrát v mesiaci zasadá i sociálna komisia, ktorá prejednáva žiadosti prijímateľov a žiadateľov o poskytovanie sociálnych služieb, prípadne iné požiadavky prijímateľov (sťahovanie na inú izbu).

Sociálny úsek sa podieľa na organizovaní kultúrno-spoločenských akcií pre prijímateľov sociálnych služieb. Kultúrno-spoločenská činnosť je zameraná na záujmové, spoločenské, športové a kultúrne aktivity, ktoré sa organizujú počas celého roka, súvisia so spoločenskými udalosťami, či aktuálnymi sviatkami, ktoré v tom čase prebiehajú.

V roku 2022 sme pre prijímateľov sociálnych služieb pripravili mnoho akcií, z najúspešnejších môžeme spomenúť:

- Betlehemci + vinšovanie prijímateľom do Nového roka
- Valentín v zariadení, rozdávanie vlastnoručne vyrobenými prianiami
- Termoterapia (suché teplo)
- „Dedinská fašiangovica „, prebiehala na izbách a chodbách prijímateľov
- Pripomenutie si MDŽ v zariadení + kvety, ktorými boli obdarované naše ženy, osobne vyrobili muži zo zariadenia
- Veľkonočná šibačka
- Zber púpavy - výroba púpavového medu
- Individuálna práca na izbách
- Turnaj v areáli oddychovej zóny – „Človeče nehnevaj sa“
- Retro deň, filmový deň
- „Týždeň mozgu“ zameraný na zmyslové vnemy
- „Zber liečivých rastlín
- Beseda o mládežníckych brigádach
- Deň matiek
- Jarná a jesenná brigáda spojená s opekačkou
- Sadenie muškátov a úprava exteriéru zariadenia, starostlivosť o skalku
- Návšteva kaviarničky Nádej, prechádzka ku Tesco na zmrzlinu a palacinky
- Letná prechádzka do priľahlého lesa
- Čítanie povestí s pracovníčkou z knižnice
- Varenie bryndzových halušiek v CSS Kolonka v Púchove
- Beseda o slovenských plodinách
- Cvičenie s pomôckou „Octaband“
- Športové hry a spoločensko-zábavné dopoludnia na posede v areáli zariadenia
- Výlet do Manínskej tiesňavy spojený s opekačkou
- Výlet na salaš do Praznova
- Bylinkový týždeň: výroba bylinkových mydiel, sviečok, bylinkového papiera a drobných bylinkových dekorácií a pečenie sušienok z bylín, výroba bylinkového masla, bylinkové nápoje, výroba skorocelového sirupu proti kašľu
- Športový deň v DSS Púchov Nosice
- tvorba oddychovo-relaxačnej zóny pre prijímateľov
- Výlet do Lednických Rovní
- Beseda o jaskyniarstve so speleológom p. Kortmanom
- Výlet do Dujkovho mlyna v Dohňanoch
- Výlet Rajecké Teplice
- „Deň s nami“ na tému prírodné živly

- Nácvik piesní speváckeho súboru „Bystričan“
- Precvičovanie pamäti imobilných prijímateľov na izbách
- Výroba ročných tematických výrobkov a výzdoby v klubovniach
- Výstava prác našich prijímateľov v priestoroch považskej knižnice v Považskej Bystrici - pobočka SNP
- Trenčiansky omar v Slavnici
- Mesiac úcty k starším
- Blahoželania našim Jubilantom
- Otvorenie multisenzorickej miestnosti Snoezelen
- Mikuláš v zariadení
- Výroba domácej vianočnej kolekcie a vianočného punču
- Vianočné trhy na TSK
- Vianočná beseda s regionálnou autorkou p. Gáborikovou
- Vianočná výstava dekorácii
- Slovensko spieva koledy 2022
- Nácvik požiaru a evakuácie prijímateľov a zamestnancov
- Svätá Lucia v zariadení
- Vianočný koncert
- Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok
- Vianočné trhy a koncert v CSS - BYSTRICAN
- Spoločná štedrá večera

**K činnostiam, pri ktorých terapeutky pomáhajú prijímateľom, zabezpečujú dohľad a doprovod patria:**

- doprovody mobilných, dezorientovaných prijímateľov (*ranné a obedné doprovody prijímateľov do jedálne, pomoc pri raňajkách a obede*),
- dohľad, prípadne pripomenutie raňajok a obedu tým, ktorí zabudli prísť do jedálne,
- dohľad, prípadne pripomenutie účasti na aktivitách,
- nákupy - pre prijímateľov,
- Babičkina izba (reminiscenčná miestnosť): pre našich prijímateľov, ktorí trpia rôznymi druhmi demencie na spomínanie a znovu vyvolanie spomienok a udalostí veľký význam. Radi si tu skladajú kocky, hrajú spomienkové pexeso, spievajú staré piesne, čítanie povestí, rozprávok a rozhovory na pripravenú tému: „Ako to bolo kedysi“,
- dohľad nad prijímateľmi s ťažkým ochorením demencie - denne v doobedňajších i v poobedňajších hodinách - individuálna práca s mobilnými i imobilnými, ktorí pre svoje ochorenie potrebujú neustále dohľad (rozhovory, precvičovanie pamäte, pitný režim, odšŕavovanie ovocia, spoločenské hry),
- s čiastočne mobilnými chôdza po chodbe, doprovod na toaletu,
- návšteva klubovne v časti DD1 (hranie pexesa, jednoduché doplňovačky, spev...).

Zámerom všetkých aktivít, ktoré sa v zariadení dejú je prispieť k lepšiemu procesu aktívneho starnutia, plnohodnotne prežívanie času stráveného v interiéri alebo exteriéri zariadenia.

V neposlednom rade odbúrať stereotypy spojené ochorením a s vekom, ale naopak podporovať činnosti, ktoré pozitívne ovplyvňujú život prijímateľov sociálnej služby. Zamestnanci zariadenia sa usilujú pre všetkých prijímateľov pripraviť množstvo zaujímavých aktivít a výletov a to sa podarilo aj v roku 2022.

Na izbách sme s prijímateľmi trénovali jemnú motoriku, cvičili, kreslili a v čase karantény sme sa im individuálne venovali. Medzi obľúbené činnosti patrila muzikoterapia a neopísateľné zážitky, ktoré zažívajú v novootvorenej miestnosti Snoezelen.

### **c) Úsek prevádzky**

V priebehu celého roka sa obstarávali nevyhnutné tovary a služby potrebné pre plynulý chod prevádzky. V kuchyni zariadenia sa pripravuje celodenná strava pre 160 prijímateľov sociálnej služby a obedy aj večere pre 105 zamestnancov (+ 5 zamestnancov pracuje v útulku a tým poskytujeme stravné lístky). V budove SOV sme v mesiaci jún realizovali maliarske a natieračské práce, ktoré je potrebné vykonávať z hygienických dôvodov pravidelne každé 2 roky. Predmetom zmluvy boli maliarske práce v kuchyni, kancelárii vedúcej prevádzky, prípravovni na surové mäso, jedáleň a náter radiátorov (*zhotoviteľ: Michal Pavlovský, Zmluva o dielo č.1/2022 v sume 3 279,10EUR na základe najnižšej cenovej ponuky*).

### **d) Úsek kuchyne**

V stravovacej prevádzke k 31. 12. 2022 pracovalo 10 zamestnancov, ktorí zabezpečovali stravovanie pre 57 prijímateľov DSS, pre 95 prijímateľov ŠZ a pre zamestnancov zariadenia.

Strava pre prijímateľov zariadenia a pre zamestnancov sa poskytuje v súlade so zásadami správnej výživy podľa určených stravovacích jednotiek. S prihliadnutím na zdravotný stav prijímateľov podávame racionálnu, šetriacu, diabetickú, diabetickú/šetriacu stravu. Prijemcovia sociálnych služieb, ktorí majú diétu diabetickú, alebo diabetickú/šetriacu dostávajú aj druhú večeru. Zároveň je podávaná aj mixovaná strava, pre ktorú je prispôsobený jedálny lístok. V rámci celodennej stravy poskytujeme raňajky, desiatu, obed, olovrant, večeru a druhú večeru. Výdaj stravy pre mobilných prijímateľov sa uskutočňuje v jedálni. Strava pre imobilných obyvateľov sa vyvážala vo výhrevných vozíkoch a v termo-tabletoch. V decembri 2022 bolo dokúpených 27 nových termo-tabletov, na ktoré nám sponzorsky prispela firma Hartmann - Rico, spol. s r.o.

## **5. Ročná účtovná závierka a zhodnotenie jej základných údajov**

Účtovná jednotka CSS – BYSTRICAN n.o. nie je zriadená za účelom podnikania.

## **6. Prehľad o peňažných príjmoch a nákladoch**

CSS – BYSTRICAN n.o. v roku 2022 nedisponoval financiami, ktoré by sme mohli použiť na aktivity zamerané na zlepšenie kvality života prijímateľov sociálnej služby.

**7. Zmeny v zložení orgánov neziskovej organizácie CSS – BYSTRICHAN n.o.**

-

Vypracovala: Miroslava Cedzová